

## Referat: Domnia lui Pericle

Pericle nu numai ca nu a devenit, nu i-ar fi fost prea greu, tiranul Atenei, ci a adus democratia ateniana la apogeu. Nu numai cristalizarea constitutiei ateniene, care s-a produs in vremea sa, o atesta, ci mai ales starea de spirit, formata tot in timpul lui Pericle, dupa care deosebit de importanta pentru cetatean era participarea, desigur, la treburile publice. S-a si creat, dealtfel, baza materiala a acesteia. Astfel, prin obtinerea misthoporiei. Indemnizatie zilnica pe timpul lucrarilor diverselor institutii ale democratiei ateniene, Pericle a permis tuturor cetatenilor din primele trei clase sa participe la cele mai inalte magistraturi, iar, in sistemul electoral, generalizeaza tragerea la sorti - elementul de baza al democratiei ateniene. Aceasta democratie, insa, chiar largita mai tarziu.

In toate cele patru clase cetatenesti, era limitata la participarea la viata publica a numai 40 000 din cei circa 400 000 de locuitori ai cetatii, adica numai a cetatenilor. Iar scoaterea, In 451 i.e.n., din randul cetatenilor a celor care nu erau nascuti din legatura legitima a doi parinti cetateni a micorat accesul la drepturi politice, consemnandu-se, din acest punct in vedere, un recul fata de legislatia lui Solon, care acorda titlul de cetatean si copiilor rezultati din casatoriile dintre cetateni si meteci (straini ce locuiau la Atena).

Reversul democratiei lui Pericle se simte, insa, in mod manifest pe plan extern, mai ales prin tirania exercitata de Atena asupra confederatilor din liga maritima de la Delos, fondata ca urmare a eforturilor lui Temistocle in 477 i.e.n., din ratiunea unirii cetatilor grecesti in lupta contra persilor. Astfel, datorita suprematiei sale navale, Atena a transformat liga maritima deliana intr-un apanaj al sau, supunand orasele membre (intre 150-400) unei intense exploatare, materializata prin contributia anuala (phoros) considerabila a acestora la "tezaurul ligii". Pe baza acestui "venit" (devenit si mai sigur prin transferarea tezaurului la Atena, in 454 i.e.n.), la Atena se traia bine si cetatea s-a dezvoltat, facand sa infloreasca artele, in ciuda razboaielor pe care aceasta avea sa le poarte de-a lungul vietii politice a lui Pericle (in 459 i.e.n., sprijin dat egiptenilor rascutati contra Persiei si razboaie cu Corintul si Sparta; in 457 i.e.n., cu Beotia; in 456 i.e.n., cu Egina; in 450 i.e.n., cu Persia; in 447 i.e.n., cu cetatile Ligii beotiene si cu Eubeea; in 440 i.e.n., cu Samosul; in 438 i.e.n., cu Corintul; in 431 i.e.n., incepe lungul razboi peloponesiac).

Pe de o parte, datorita bogatiei care se varsa in tezaurul atenian, pe de alta, datorita existentei in acea vreme a unor creatori de geniu, ca dramaturgii Sofocle, Euripide, Eschil si Aristofan, istoricul Herodot, filosofii Zenon din Elea si Anaxagoras, sculptorii Phidias si Myros, pictorii Asion si Polignot din Thasos, arhitectii Hippodamos din Milet, Callicrate, Coroibos si Ictinos, cultura si arta ateniana ating apogeul, facand ca epoca lui Pericle sa fie numita "secolul de aur" al Greciei. Pentru a pastra, si in acest sector, nestirbita democratia, marcata puternic de necesitatea de participare, Pericle a acordat, din fondul public, o indemnizatie pentru teatru, numita theoricon, in valoare de doi oboli (costul intretinerii unui om pe zi), pentru procurarea de marci (bilete) la spectacolele teatrale. Theoriconul se acorda cetatenilor saraci ori de cate ori era nevoie.

În vremea lui Pericle cetatea a terminat amenajarea unui al doilea port - Pireul (început de Hippodamos în vremea lui Temistocle) și care, din necesități de apărare, a fost legat cu Atena, de-a lungul a 10 km, de cele două cunoscute "ziduri lungi" (al doilea, mai spre sud, atinge primul port al Atenei, Phaleronul), începute de Cimon, la care Pericle a adăugat, între ele, un al treilea zid. Tot în această perioadă începe și se desăvârșește reconstrucția sanctuarelor Acropolei, între care celebrele Theseion, Propylee, Erechteion, Parthenon unde se înalță divină Atena victorioasă, statuia a lui Phidias executată din aur și fildeș despre care contemporanii au spus că nu era întrecută decât de Leus Olimpicul, realizat de sculptor, de asemenea în fildeș și aur, în timpul exilului său din Atena. Această efervescență artistică, căreia Pericle i-a fost mentor (notăm, între altele, primul salon literar al grecilor, găzduit în casa sa, datorat Aspasiiei miletana, inteligentă și cultă femeie a lui Pericle), a fost întreruptă de războiul peloponesiac. Se încheie astfel Pentecontaetia, nume dat de Thucidide, la începutul istoriei sale, perioadei de 50 de ani (480-431 î.e.n.) care separă războaiele medice (principalele operațiuni) de războiul peloponesiac. În această perioadă de relativă liniste, marcată de personalitatea lui Pericle, s-a consemnat apogeul Atenei.

Conflictul cu Potideea, colonie a Corintului, dar, totodată, și membră a Ligii deliene, opuse pe atenieni Corintului, din Liga peloponesiacă. Potideea a fost repede adusă la respect de puternica flotă ateniană, ceea ce determină Corintul să ceară Spartei sancționarea Atenei. Acțiunea corintienilor fu susținută și de Megara, veche dușmană a Atenei. Drept urmare, atenienii dadură pusefiza megariană (432 î.e.n.), care închidea flotei comerciale megariene porturile atenienilor și ale numeroșilor lor aliați din Liga. Consiliul Ligii peloponesiace, întrunit în 432 î.e.n. la Sparta, adresează Atenei două cereri ultimative: îndepărtarea Alcmeonizilor, deci și a lui Pericle, "nepurificat" încă de păcatul asasinării conjuraților lui Kylon în templul Atenei; acordarea autonomiei complete tuturor cetăților din Liga maritimă de la Delos, ceea ce, practic, însemna desființarea ligii.

Intervenția lui Pericle în Ecclesia provoacă respingerea ultimatumului, aducând în stare de război cele două mari puteri ale lumii eline și, odată cu acestea, întreaga Elada. În martie 431 î.e.n., atacul de noapte nereușit al tebanilor, aliații Spartei, împotriva Plateei, cetate beotiană aliată a Atenei, marchează începutul războiului peloponesiac propriu-zis. În prima parte a războiului, suprapusă peste ultimii ani de viață ai lui Pericle, se conturează tactica adoptată de atenieni, mai numită și tactica lui Pericle: deosebit de activi pe mare și cu desant de hopliți (infanteriști grei) asupra cetăților porturi dușmane, pasivii pe uscat, refuzând angajarea ostirii terestre în câmp deschis. Tactica lui Pericle are rezultate schimbătoare, când în favoarea Atenei, când în defavoarea ei. Astfel, în mai-iunie 431 î.e.n., regele spartan Arhidamos al II-lea, în fruntea unui detașament însemnat de liopliti, devasta Attica, a cărei populație se refugiase în spatele zidurilor Atenei. Ostașii atenieni rămăseră și ei în cetate, mulțumindu-se cu apărarea zidurilor. În schimb flota execută o misiune în jurul coastelor Peloponcsului, până în Acarnania.

După retragerea lui Arhidamos (toamna), Pericle își trimite ostașii asupra Egeinei și Megarei, Vje care, pentru sprijinul dat spartanilor, le pedepsi cu cruzime. În anul următor, Arhidamos pustiă din nou Attica. Datorită densității mari din Atena (accentuată și de refugiul satenilor atici), precum și

## **Referate**

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

---

lipsei de alimente, in cetate izbucni o epidemie de ciuma, careia, in septembrie 429 i.e.n., ii cade victima si Pericle, cel care a fost numit de contemporanii sai, datorita covarsitoarei sale personalitati, Olimpianul.